В.В. Колдовський, канд. екон. наук,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"

ПЕРСПЕКТИВНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ У ПРОЕКТАХ З РОЗРОБКИ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Оцінка економічних показників проектів з розробки програмного забезпечення (ПЗ) залишається достатньо складною задачею, незважаючи на те, що наукові дослідження у цій галузі тривають вже понад півсторіччя. Підходи, які використовуються на практиці, характеризуються надмірним спрощенням (кількість рядків коду – LOC, точки прецедентів та функціональні точки), чи, навпаки – надмірним ускладненням (COCOMO, COCOMO 2, COSYSMO), що, однак, не свідчить про їх вищу ефективність. У табл.1 наведено результати спостереження за виконанням програмних проектів за період з 1994 по 2009 рік, виконані незалежною дослідницькою компанією Standish Group.

Таблиця 1 – Результати виконання програмних проектів за період 1994-2009 рр., % [1]

Результат проекту	**Рік**						
	1994	**1996**	**1998**	**2000**	**2002**	**2004**	**2009**
Успіх	16	27	26	28	34	29	32
Невдача	31	40	28	23	15	18	24
Перевитрати	53	33	46	49	51	53	44

Відповідно до табл.1, значна кількість проектів з розробки ПЗ закінчується невдачею, чи призводить до істотних перевитрат відведених ресурсів і виділеного для них часу. Основна причина полягає у неспроможності існуючих підходів давати надійну оцінку економічних параметрів проектів, зокрема, двох найважливіших з них – вартості і тривалості виконання. Якщо б менеджери проектів володіли об'єктивною інформацією про тривалість реалізації і обсяг ресурсів, необхідний для виконання проекту, то відносна частка тих із них,

що призвели до перевитрат чи не досягли своєї мети, була б істотно нижчою, оскільки необхідні ресурси та час були б передбачені у належному обсязі ще до початку робіт, а ті проекти, економічна доцільність яких не була б доведена – просто не прийняті до виконання.

На наш погляд, основна причина невдач оцінки економічних параметрів програмних проектів полягає насамперед у недооцінці обсягів робіт, які необхідно виконати для досягнення цілей проекту, що, у свою чергу, пояснюється як недостатніми обсягами інформації, що використовуються під час оцінки проекту, так і істотним рівнем невизначеності, характерним як для проектів інтелектуальної сфери діяльності взагалі, так і розробки ПЗ – зокрема.

Таким чином, ефективні підходи до оцінки економічних показників програмних проектів повинні як включати якомога більше інформації про проект, так і враховувати її нерівномірну якість, оскільки єдиним надійним способом зменшення невизначеності показників по проекту є лише його виконання.

На наш погляд, перспективні підходи до оцінки економічних параметрів у проектах з розробки ПЗ мають характеризуватися наступними рисами: не допускати надмірного спрощення і абстрагування від прийнятих у проекті артефактів; інтегруватися у програмних інструментарій, що використовується аналітиками, проектувальниками і розробниками з метою зібрання актуальної і повної інформації про характеристики проекту; передбачати можливість динамічного перегляду і уточнення отриманих показників як в процесі деталізації розробки проекту, так і по ходу його виконання; передбачати можливість прогнозування і моделювання можливих ризиків, даючи таким самим декілька оцінок, що характеризуватимуть виконання проекту в умовах різних сценаріїв розгортання подій. Серед конкретних перспективних підходів до оцінки економічних параметрів у проектах з розробки ПЗ вважаємо за доцільне виділити підхід на основі тривимірних функціональних точок, що вперше був запропонований Boeing у 1991 р., однак до сих пір не набув достатнього поширення.

Список використаних джерел

1. Latest study shows rise in project failures [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.kinzz.com/resources/articles/91-project-failures-rise-study-shows – Назва з екрана.

Колдовський В.В. Перспективні підходи до оцінки економічних параметрів у проектах з розробки програмного забезпечення [Текст] / В.В.Колдовський // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 жовтня 2011 р.): в 2 т. - Суми: "АБС НБУ, 2011. - Т. 2. - С. 41-43.